Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok | Publikációs és Etikai Nyilatkozat

ETIKAI IRÁNYELVEK

A Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok elkötelezett a színvonalas kutatások eredményeinek a szakmai-tudományos közösség etikai elvárásainak és normáinak megfelelő közzétételére. A beérkezett kéziratokat azok jelentősége, eredetisége, az olvasóközönségünk elvárásai, valamint minősége alapján publikáljuk, kereskedelmi vagy politikai haszonszerzés nem befolyásolja a szerkesztőség döntéseit. A jelen nyilatkozat az MTA Tudományetikai Kódexére, valamint a Committee on Publication Ethics (COPE) nemzetközi szakmai szervezet ajánlásaira épül, amelyek a folyóiratunk Publikációs etika menüpontjában letölthetők. A tudományos kutatás etikai szabályainak betartása a közlési folyamat minden résztvevőjével (szerkesztőbizottság, lapszerkesztők, bírálók, szerzők és kiadó) szemben elvárás. Az egyes szereplők kötelességei különösen:

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG FELADATA

A szerkesztőbizottság tagjai szakterületük elismert kutatói, tudományos fokozattal rendelkező, nemzetközileg is jegyzett folyóiratokban publikáló elméleti és gyakorlati szakemberei. A szerepük elsősorban tanácsadó jellegű, ugyanakkor tapasztalati tőkéjükkel segítik a bírálati és publikációs folyamatot.

A SZERKESZTŐK KÖTELESSÉGEI

A főszerkesztő kötelességei

A folyóirat főszerkesztője dönt arról, hogy a benyújtott kéziratok közül melyek jelenjenek meg. A főszerkesztő biztosítja, hogy minden kéziratot legalább két, az adott témában jártas szakértő bíráljon el, vaklektori úton. A főszerkesztő dönt a kéziratok megjelentetésének idejéről, a lapszámok tartalmáról, támogató vagy elutasító döntését a hatályos jogszabályokkal és etikai normákkal összhangban hozza meg.

Esélyegyenlőség biztosítása

A beérkezett kéziratok tartalmát mindenkor az azokban ismertetett és értékelt tudományos eredmények és a folyóirat profiljához való illeszkedés alapján értékeljük, tekintet nélkül a szerzők származására, nemére, szexuális irányultságra, vallására vagy politikai nézeteire.

Forrásmegjelölés és plágium

Bírálatra bocsátás előtt a kéziratokat a szerkesztőség plágium-ellenőrzésnek veti alá (Turnitin similarity index). Ennek során a lapszerkesztők ellenőrzik, hogy a kéziratokat korábban publikálták-e,

amennyiben igen, a kéziratot elutasítjuk. A kézirat beküldésével a szerzők elfogadják, hogy tanulmányuk a Turnitin.com szöveghasonlósági vizsgálatának vethető alá plágiumkimutatás céljából. Valamennyi beküldött kézirat forrásdokumentumként kizárólag az azokban előforduló esetleges plágiumok kiszűrése céljából kerül a Turnitin.com referencia-adatbázisába. A Turnitin.com szolgáltatás a Turnitin.com oldalon közzétett „Használati irányelvek" hatálya alá tartozik.

Titoktartás

A lapszerkesztők semmilyen információt nem adnak tovább a publikálásra benyújtott kézirattal kapcsolatban, kivéve a közlési folyamatban érintett szereplőket.

Közzététel és összeférhetetlenség

A lapszerkesztők és a szerkesztőbizottság tagjai a benyújtott kézirat kiadatlan anyagait nem használhatják fel saját kutatásaikhoz a szerző írásos beleegyezése nélkül. A bírálat folyamán megszerzett információkat bizalmasan kezelik, azokat nem használhatják személyes előnyök megszerzésére.

A vizsgálatokban való részvétel és együttműködés

Minden bejelentett szabálytalanságot a szerkesztőbizottság tagjaiból alakított testület – a szerkesztőbizottsági elnök vezetésével 30 napon belül kivizsgál. A benyújtott vagy publikált közleményekkel kapcsolatban felmerült etikai problémák kivizsgálásában lapszerkesztők is részt vesznek. A válaszintézkedések magukban foglalják a szerzővel való kapcsolatfelvételt az etikai szabályzatot érintő kérdéseket illetően, de szükség esetén az érintett intézményekkel és a különböző tudományos testületekkel történő kommunikációt is. Amennyiben a vizsgálat során felmerült etikai aggályok megalapozottnak bizonyulnak, helyesbítés, a publikáció visszavonása, vagy egyéb megjegyzés jelenik meg a folyóiratban.

Plagizálás és kutatási visszaélések

A szerzőknek, a szerkesztőknek és bírálóknak a Publikációs Etikai Bizottság (COPE) által kidolgozott iránymutatásokat és normákat kell követniük. A folyóirat vagy annak szerkesztői nem bátoríthatnak semmilyen kutatási visszaélést, és nem engedhetik meg tudatosan a visszaéléseket. Abban az esetben, ha a kiadó vagy a szerkesztők tudomására jut a kutatási visszaélésre vonatkozó vád, a kiadó vagy a szerkesztő a COPE-nek megfelelően kezeli a vádakat.

A Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok a kutatási visszaélésekre adott válaszai és szankciói:

1. A főszerkesztő felelős minden állítólagos etikátlan gyakorlat vagy kutatási kötelességszegés kivizsgálásáért. Állítólagos etikátlan gyakorlat esetén a főszerkesztő tájékoztatja a kézirat szerzőit, rendelkezésre bocsátja a szükséges bizonyítékokat, és felkéri a szerzőket

magyarázatra. A szerzők magyarázó, tájékoztató és oktató levelet kapnak, amennyiben úgy tűnik, hogy valóban félreértették az elveket.

2. Az etikátlan gyakorlatokkal kapcsolatos aggályokat a főszerkesztő, a főszerkesztő-helyettes, a szerkesztőbizottsági tagok, a kéziratok bírálói, a szerzők, az olvasók és más olyan személyek fejezhetik ki, akik ilyen gyakorlattal találkoztak.
3. Ha a bírálati folyamat során etikátlan gyakorlatot észlelnek, a bírálati folyamatot az eset tisztázásáig leállítják. A bírálati folyamat akkor folytatódik, ha az állítólagos etikátlan gyakorlat nem bizonyított.
4. Ha egy állítólagos etikátlan gyakorlat bizonyosodik be egy olyan kézirat esetében, amelyet még nem küldtek el bírálatra, amely jelenleg bírálat alatt áll, vagy amelyet elfogadtak, de még nem publikáltak, a kéziratot elutasítják.
5. Második igazolt etikátlan gyakorlat esetén a szerzőt életre szóló publikációs tilalom illeti meg a Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok.
6. A Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok betartja a Publikációs Etikai Bizottság (COPE) elveit.

A BÍRÁLÓK KÖTELESSÉGEI

Hozzájárulás a szerkesztőségi döntésekhez

A szakmai bírálat a tudományos kommunikáció egyik alapvető eleme, amely segíti a főszerkesztőt döntései meghozatalában és a szerzővel való párbeszéden keresztül segíthet a közlemény színvonalának emelésében.

A bírálati eljárás

A színvonal biztosítása érdekében minden benyújtott kéziratot két szakmai bíráló értékel. A véleményezés folyamata dupla anonim jellegű (kettős vak bírálat). Minden egyes kéziratot két független, az adott területen járatos szakértő bírál el, akik véleményét a szerzők megkapják. Amennyiben a két első körös bírálat egymással jelentősen ellentétes ajánlást fogalmaz meg, harmadik bírálót kell bevonni az eljárásba. A véleményezés eredményeképp a következő javaslatok szerepelhetnek:

A kézirat megjelentetése:

- elfogadott (módosítás nélkül megjelenésre ajánlott),
- átdolgozásra javasolt (a lektorok által javasolt átdolgozásokkal, módosítás után közlésre javasolt),
- visszautasított (a publikáció nem felel meg a folyóirat tartalmi követelményeinek, így annak közlése nem javasolt)

A megfelelés kritériumai

A folyóiratban megjelentetni kívánt kéziratok megfelelőségi szempontjai: formai követelményeknek való megfelelés (kötelező elemek megléte; a folyóirat témaköréhez való illeszkedés; forráskezelés), tudományos és szakmai érték (a cím összhangja a kézirat tartalmával, a kézirat összhangja az absztrakttal és a kulcsszavakkal, a kézirat eredetisége, releváns források felhasználása, a cikk szerkezete, a fejezetek arányossága, a fejezetek közötti átfedések, a vizsgálati célok precíz megfogalmazása, a kutatási terület és a módszerek világos ismertetése, a választott módszerek, a bemutatott adatok megfelelősége, az eredmények bemutatása, a következtetéseket megalapozottsága, az illusztrációk és táblázatok szükségessége és minősége).

Titoktartás

A bírálók a benyújtott kéziratot bizalmasan kezelik. Semmilyen információt nem osztanak meg vele kapcsolatban, kivéve az arra felhatalmazott szerkesztőségi munkatársat.

Objektivitás

Az értékelést objektíven kell végezni. A szerző személyét érő kritika nem helyénvaló. A bírálóknak véleményüket egyértelműen kell megfogalmazniuk és érvekkel kell alátámasztaniuk.

Közzététel és összeférhetetlenség

A bírálók a benyújtott kézirat kiadatlan anyagait nem használhatják fel saját kutatásaikhoz a szerző írásos beleegyezése nélkül. Az értékelés során szerzett információk bizalmasan kezelendők, valamint nem használhatók fel a személyes haszonszerzésre. A bírálók nem értékelhetik az adott kéziratot, amennyiben bármilyen versenyhelyzetből, együttműködésből, vagy más kapcsolatból fakadó érdekellentétben állnak a kézirat szerzőivel, vagy kapcsolódó cégekkel, intézményekkel.

A SZERZŐ KÖTELESSÉGEI

Kézirat benyújtása

A kézirat benyújtásával a szerző szavatolja, hogy az saját, eredeti munkája, amelyet máshol nem közölt, vagy más tudományos fórumhoz nem adott le közlésre. Minden kéziratnak tartalmaznia kell a kutatás relevanciájának, aktualitásának alátámasztását, a vizsgálati célokat és módszereket, a kapott eredményeket, a rendelkezésre álló adatok pontos közlésével. A kéziratnak új, még nem publikált információt, valamint elég részletet és hivatkozást kell közölnie ahhoz, hogy a leírtak reprodukálhatóak legyenek. A kritikai írásoknak (recenzió, könyvismertetés) pontosnak, elfogulatlannak és összehasonlító szemléletűnek kell lenniük. A hamis, vagy tudatosan pontatlan állítások szerepeltetése etikátlan és elfogadhatatlan viselkedésnek minősül.

Eredetiség és plágium

A szerzőnek szavatolnia kell, hogy a kézirat saját, eredeti szellemi alkotása, illetve amennyiben felhasználta mások munkáit és/vagy gondolatait, azokat megfelelő módon idézte és szakszerűen hivatkozott rájuk. A plágium és az önplágium nem etikus viselkedésnek minősül, így a Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok szerkesztőbizottsága elfogadhatatlannak tartja. A fentiek alapján a szerző(k) felelőssége a szerzői jogi törvény betartása. A plágium bármely formájának alkalmazása a kézirat elutasítását eredményezi.

Többszörös vagy egyidejű közlés tilalma

Ugyanazon kézirat egynél több helyre történő benyújtása etikátlan és elfogadhatatlan gyakorlat. Szintén nem adható be a máshol már megjelentetett közlemény. Különleges esetekben, egyedi elbírálás alapján, bizonyos kéziratok másodközlését – a szerzői jog tiszteletben tartása mellett – a folyóirat vállalhatja. Minden esetben szükséges az érintett szerző(k) és a közleményt elsőként közreadó fórum beleegyezése, valamint az eredeti közlemény pontos bibliográfiai adatainak szerepeltetése a másodközlésben.

A kézirat szerzősége

Csak az ismerhető el a tartalomért felelősséggel tartozó szerzőként, aki:

- a kézirat létrejöttében jelentős közreműködőként vett részt, akár a kutatás megtervezésében, akár kivitelezésében, akár az adatok elemzésében;
- a kézirat elkészítésében részt vett, vagy jelentős szellemi tartalommal járult hozzá annak elkészültéhez;
- a végleges szöveg megalkotásában, javításában részt vett. Minden személy, aki a kézirat megalkotásában nem a fentieknek megfelelő mértékben járult hozzá (pl. technikai segítség, szerkesztésben nyújtott segítség), szerzőként nem szerepeltethető, ugyanakkor – amennyiben hozzájárulnak – a köszönetnyilvánítás részben szerepelhet a nevük.

Mesterséges intelligencia használatára vonatkozó szabályozás

A szerkesztőség kifejezett engedélye nélkül mesterséges intelligencia által generált szövegek, ábrák, vagy grafikák nem használhatók a Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányokba benyújtott kéziratokban. Ilyen alkalmazás sem szerzője, sem társszerzője nem lehet a benyújtott tanulmányoknak. E szabályozás megsértése tudományos vétségnek minősül.

Etikai követelmények humán résztvevők közreműködésével végzett kutatások esetén

A humán résztvevőket érintő tanulmányok esetében a szerzőknek meg kell erősíteniük, hogy az elismert szabványokat, például a Helsinki Nyilatkozat előírásait (a Publikációs etika menüpontban letölthető) követték annak érdekében, hogy a kutatásban résztvevőket esetlegesen érő káros

hatásokat minimalizálják. A szerzőknek meg kell győződniük arról, hogy tanulmányaik minden résztvevője tájékozott beleegyezését adta a közreműködésükkel létrejött eredmények közzétételéhez. A tájékozott beleegyezés önkéntes hozzájárulást jelent az adott vizsgálatban való részvételhez, azután, hogy az érintettek érdemi tájékoztatást kaptak részvételük lényegéről. Biztosítaniuk kell továbbá azt is, hogy a résztvevőktől gyűjtött adatok ne tartalmazzanak az érintettek azonosításra alkalmas információt, illetve, hogy a vizsgálatban résztvevő személyekhez ne legyenek hozzárendelhetők adatok.

A szerzőknek tekintetbe kell venniük a kiszolgáltatott, korlátozott érdekérvényesítő képességgel bíró emberekkel (hátrányos helyzetűek, fogvatartottak, elítéltek, etnikai és vallási kisebbséghez tartozók stb.) való együttműködés során felmerülő lehetséges problémákat, és gondoskodniuk kell arról, hogy megvédjék őket a vizsgálattal összefüggésben felmerülő társadalmi kockázatoktól. A kutatásban részt vevő gyermekek kiemelt védelmet élveznek, ezért a szerzőknek a velük kapcsolatos adatgyűjtés előtt szülői vagy gondviselői hozzájárulást kell kérniük a kiskorúak vizsgálatba történő bevonásához.

Közzététel és összeférhetetlenség

Valamennyi szerzőnek nyilvánosságra kell hoznia a kutatás eredményeit vagy a kézirat értelmezését befolyásoló pénzügyi, vagy más lényeges összeférhetetlenségi okot. A kutatás minden felhasznált célzott pénzügyi forrását nyilvánosságra kell hozni.

Alapvető hibák a publikált cikkekben

Ha a szerző jelentős hibát vagy pontatlanságot vél felfedezni megjelent publikációjával kapcsolatban, kötelessége, hogy azonnal jelezze azt a folyóirat lapszerkesztőinek vagy a kiadónak, és együttműködjön a főszerkesztővel a hiba visszavonásában, vagy kijavításában.

EGYÉB INFORMÁCIÓK

A publikálás költségei

A folyóirat nem számít fel semmilyen szerzői díjat.

Nyílt hozzáférés

A Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok tartalma szabadon hozzáférhető.

Pécs, 2025. 11. 27.

A Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok szerkesztőbizottsága